

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР
КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг XII қурултойи

15 январда Тошкентда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг XII қурултойи ўз ишени давом эттирди. Қурултой қатнашчилари Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ С. К. Камоловнинг «1956 қишлоқ хўжалик илғорларининг якуналари ва 1957 йилда пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш соҳасидаги вазифалар тўғрисидаги докладни муҳокама қилиб, колхоз, МТС ва совхозларнинг, қишлоқ хўжалик органларининг ишларини ҳар томонлама чуқур аниқлаш қилмоқдалар, тўпланган тажрибаларни ўртоқлашмоқдалар, КПСС XX съездининг тарихий қарорларини бажариш йўлидаги курашда муваффақият қозонишга қаратилган конкрет тақлифларни киритмоқдалар. Нотиқлар ўз сўзларида совет социалистик республикаларини янада тўғрисида тинимас ҳаёт хўжалиги қилаётганликларини учун, ҳақ ҳўжалиги ва маданиятини ривожлантиришда Ўзбекистонга ва бошқа республикаларга гўят катта ёрдам бераётганликларини учун Коммунистик партияга ва Совет ҳўкумати-га қизғин ташаккур изҳор қилмоқдалар.

Раислик қилувчи ўртоқ М. З. Мирзааҳмедов Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Н. Жапоқовга сўз беради. Ўртоқ Жапоқов Ўзбекистоннинг Ленин ордени билан мукофотланганлиги ва пахта тайёрлаш планининг бажаришдаги юзасидан КПСС Марказий Комитети ва ССР Министрлар Советининг Қорақалпоғистон меҳнаткашларига ёрдам табири муносабати билан автоном республика меҳнаткашларининг ватанпарварлик тайрати кўчаиб кетганлиги тўғрисида гапирди.

Қорақалпоғистон АССР колхозлари ўтган йили пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришга муваффақ бўлдилар. Йилда ва қоракўл тери, жун, туҳум, кўн-тери тайёрлаш планлари ошириб бажарилиди, сабаот, картошка, маккажўхори ва оқ жўхори кўпроқ етиштирилди. Саноят маҳсулотини ишлаб чиқариш ва қанитал қурилиш юзасидан берилган топшириқлар мудатлан илгары бажарилиди.

Аммо, — дейди ўртоқ Жапоқов, — қишлоқ хўжалигини ва унинг асосий тармоғи бўлган пахтачиликни ривожлантириш соҳасида ҳали камчиллар кўп. Жумладан, Қорақалпоғистон колхозларида квадрат-уялаб экиш ва гўзани икки томонлама ишлаш усулининг кенг қўлланилмаганлиги жиддий нуқсондир. Бу йил хатоларни тақрирлабмаслик, экинни қисқа муддатда ва агротехника жиҳатидан юксак даражада ўтказиш мақсадида экинга намуналар тайёрларлик қўриш учун тегишли чоралар амалда оширилмоқда.

Ўртоқ Жапоқов сўзининг охирида бундай дейди:

— КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларидан илҳомланган Қорақалпоғистон меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига мусобақани кенг ривожлантирмоқдалар, ўзларининг бутун куч ва тайратларини КПСС XX съездининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш йилида кўпайтириш ҳақидаги қарорларини муваффақиятдан бажаришга сабабдор қилмоқдалар.

Ўртақ район партия комитетининг секретари ўртоқ Д. Енубов мижбарга чиқади. Ўтган йилнинг қувончли натижаси шундан иборатки, дейди ўртоқ Енубов, районда илгары жула кам ҳосил олиб келган кўпгина колхозлар ўз ишларида анча яхши кўрсаткичларга эришдилар, иккинчи сўдий жиҳатдан мустаҳкамландилар.

Ўртоқ Енубов пахтанинг Хоразм области шарафлиғи мувоффақиятланган таъбир ва кўп ҳосилли янги сортларини етиштириш соҳасида селекция ишларини кескин суратда яхшилаш зарур эканлиги ҳақда гапирди.

Фаргона области илғорли комитетининг

раиси ўртоқ Ф. Шамсутдинов областдаги колхозларда 1956 қишлоқ хўжалик илғорларининг якуналари тўғрисида гапирди, пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини янада кўпайтириш учун катта резерв ва имкониятлар мавжуд эканлигини таъкидлади. Қолақ районлар, колхозлар, қолақ бригада ва эвенларни илғорлар даражасига кўтариш — катта резервдир. 74 колхоз ҳар гектар ердан 20 центнердан камроқ, 14 колхоз эса 15 центнердан камроқ пахта ҳосили олганлигини айтиб ўтди киёқадир. Ана шу колхозларда ҳосилни жолақ ўрта даражага етказганда ҳам давлат кўшимча равишда бир неча минг тонна пахта олади. Дала участкаларини йириклаштириш — ҳосилни кўпайтиришнинг муҳим шартидир.

Ленин район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Комиллов ўз нутқида партия ва ҳўкуматнинг колхозчиларнинг моддий маънафдорлигини ошириш, меҳнатни яхши ташкил этиш, колхоз демократиясини ривожлантириш соҳасидаги тадбирларни катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди.

Ўртоқ Комиллов қишлоқ хўжалик зараркунадалари билан кураш олиб бориш учун самарали тадбирлар ишлаб чиқиш заруриги тўғрисидаги масалани кўтарди.

Шундан кейин ўртоқ Комиллов Марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш масалаларига тўхталиб ўтди. У, «Ферганаводстрой» трестининг қонкурсиз ишлаётганлиги натижасида ерларни текислаш, ирригация ва мелiorация қурилиш кечикатилганлиги таъкидлайди.

Самарқанд области партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Енубов айтдики, области меҳнаткашлари ўтган йили саноятни ривожлантиришда ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтиришда бир қанча муваффақиятларга эришдилар.

Самарқанд областидаги кўпгина колхозлар янги агротехникани жорий қилиш натижасида ҳар гектар ердан 25-30 центнер пахта олдилар. Чарқин районининг пахтакорлари айниқса яхши натижаларга эришдилар. Аммо областда кам ҳосил олаётган қолақ колхозлар ҳали кўп. Энг муҳим вазифа — ана шу колхозларнинг қолақлигини тугатишдан, уларнинг экономикасини мустаҳкамлашдан иборат. Кўпгина колхозларда рельефи бир текис бўлмаган далалар ва мелiorация жиҳатидан қудай бўлмаган ерларнинг борлиги кам ҳосил олинишига жиддий сабаб бўлмоқда. Дамма майдонлари гўзанин квадрат-уялаб жойлаштирилишини таъминлаш учун ерни текислаш ва зовур қилиш ишларини кенг миқёсда уюштириш керак.

Ўртоқ Енубов ўз нутқида сув хўжалиги қурилиши масалаларига катта эътибор беради.

Свердлов район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Салимов айтдики, янги агротехникани жорий қилиш пахта етиштириш учун сарф қилнадиغان меҳнатни анча камайтириш имконини бери. Райондаги колхозларда маъмурий-бошқарув аппаратини қисқарттиш, иш нормаларини қайтадан кўриб чиқиш, мавжуд механизациялардан тўла фойдаланиш йили билан меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасида кўп иш қилинди. Янги агротехника усулига кўчишнин муҳим натижаси шундан иборат бўлдики, районда ҳар гектар ердан олинган ўртача пахта ҳосили 1955 йилдагига нисбатан 6,5 центнер ортди. Ерларнинг шўрини йўқотиш соҳасидаги ишлар яхши ва сифатлироқ уюштирилганлиги, янада катта муваффақиятларга эришиш мумкин бўлар эди.

Ўртоқ Салимов райондаги колхозларнинг энг зарур эътиёқлари ҳақда гапирди. Вухоро областидаги районларда йил қурилишида старлик даражада эътибор бермаётган республика Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг раҳбарларини танқид қилади.

Республика Қишлоқ хўжалик министри М. В. Муҳаммадҷинов янги техникани жорий қилиш, кадрларга квадрат-уялаб экиш усулини ва гўзани икки томонлама парвариш қилиш усулини ўргатиш, маҳсулотнинг ҳар бир единицасига меҳнат ва моддий сарфларни камайтириш масалаларига қурултой қатнашчиларининг эътиборини жолаб этди.

Шундан кейин сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Совхозлар министри ўртоқ С. Буоров Министрликка қарашли совхозларнинг 1956 йилдаги ишлари ҳақда гапирди, Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш, совхозларнинг рентабеллигини ошириш масалаларига кўпроқ тўхталиб ўтди.

СССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари ўртоқ Ж. Расулов Ўзбекистон ССР 1957 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси деб таъкидланганлигини ҳаммининг гулдўрос қарсақлари остида маълум қилади ва республика Министрлар Советининг Раиси ўртоқ С. К. Камоловга биринчи даражада БҚХВ дипломини топширади. Ўзбекистон пахта етиштиришда эришган катта муваффақиятлари учун, чигит экиш ва гўзани парвариш қилишда янги прогрессив усулларни жорий қилганлиги, шунингдек дон, жун, туҳум, сабаот, узум, қоракўл тери ва пилла тайёрлаш ҳамда зақунка қилиш планини муваффақиятдан бажарганлиги учун ана шу диплом билан мукофотланган эди.

Ўртоқ Расулов Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставаси Бош Комитетининг республикадаги илғор областлар, районлар, колхоз, МТС ва совхозларга диплом бериш ва уларни БҚХВ қатнашчилари қилиб таъкидлаш тўғрисидаги қарорини ўқиб беради.

Ўртоқ Расулов сўзининг охирида бундай дейди:

— СССР Қишлоқ хўжалик министрилик коллегияси ва виставка Бош комитети Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларини қизғин таъриқлайдилар ва колхоз, совхоз ҳамда МТСлар ўзларининг барча резервларидан фойдаланиб, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришдилар, деб ишондилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Бабов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Тошкент ва Андижон областларига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Қизил байроқларини топшириш тўғрисидаги қарорини ўқиб беради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов Тошкент области партия комитетининг секретари ўртоқ С. Нуриддиновга ва Андижон области партия комитетининг секретари Р. Қурбоновга Қизил байроқларини топширади.

Қурултой қатнашчилари социалистик мусобада илғорларнинг давомли қарсақлар билан таъриқлайдилар.

Қурултой делегатлари республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари номидан 1957 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Қурултой ечилиши олдидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. А. Муҳитдинов нутқ сўзлади. Ўртоқ Муҳитдинов пахтачиликни ва республика халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш соҳасида олдинда турган энг зарур, асосий вазифаларни кўрсатди.

Раислик қилувчи Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойини ёпиқ деб эълон қилади. Ўзбекистон ССР гимнининг садолари янграйди. (ЎЗТАҒ)

Кеча Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойи ўз ишени тамомлади.

Қурултой делегатлари республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари номидан 1957 йил учун социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Ўзбекистон ССРга топширилган Бутуниттифоқ, қишлоқ хўжалиги виставкасининг дипломи.

Ўртоқ Н. С. Хрущев Тошкентдан жўнаб кетди

Ўзбекистон Ленин ордени билан мукофотланганлиги тўғрисида гапирди, шунингдек республика қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойининг ишларида қатнашган КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущев 15 январда эрта билан Тошкентдан Фрунзегга жўнаб кетди.

Ўртоқ Н. С. Хрущевни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Ш. Р. Рашидов ва республикадаги партия ҳамда совет органларининг бошқа раҳбарлари кузатиб қолдилар. (ЎЗТАҒ)

Ўртоқ Н. С. Хрущев Фрунзегга келди

ФРУНЗЕ, 15 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущев бугун Қирғизистон пойтахтига келди. Фрунзе аэропортда шаҳар аҳолиси билан жойлардаги колхозлардан мингларча меҳнаткашлар тўланди.

В. Н. Чуркин, республика министри, ССР Иттифоқи ва Қирғизистон ССР Олий Советларининг депутатлари, Фрунзедаги партия ва совет ташкилотларининг вакиллари кутиб олдилар.

Ўртоқ Хрущев билан бирга Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Р. Раззоқов ҳам келди.

Совет Армияси ва СССР Ҳарбий-Денгиз Флотининг 39 йиллиги шарафига

Мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқларида Совет Армияси ва СССР Ҳарбий-Денгиз Флотининг 39 йиллигига тайёргарлик бошланди. СССР ДОСААФ Марказий комитети доқладчиларга ва сўхоб ўтказувчиларга ёрдам бериш учун «Совет қурулди кучларининг ўтган тўққиз йиллиги» деган темада махсус блокнот нашр этди. Армия, авиация ва флотга ёрдам берувчи Бутуниттифоқ кўпчилиги жамияти Марказий комитети жамиятининг барча бошланғич ташкилотларига комсомол ташкилотлари билан биргаликда корхоналарда, ўқув юртларида, колхоз ва совхозларда ёшларнинг Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 39 йиллигига бағишланган кечаларини, Совет Иттифоқининг қадрамонлари билан, граждандар уруши ва Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари билан, ҳарбий қисмлар ва корабиларнинг ҳарбий ва сийсий тайёргарлик аълочилари билан учрашувлар ўтказиш тавсия этди. Бадний, илмий-оммабий фильмлар ва хроникаль кинофильмлар фестиваллари уюштирилди.

Ҳарбий музейларга, Ватан учун тарихий жанглари олиб борилган жойларга экскурсиялар ташкил қилинди, авиация, денгиз ва автомобиль моделчиларининг виставкалари тайёрланди.

ДОСААФнинг бошланғич ташкилотларида 1 февралдан 23 февралгача отиш мусобақалари ўтказилди. Бу мусобақаларда спортчилардан неча ўн минглаб киши қатнашди. СССР ДОСААФ Марказий комитети 24 февралда радиоқублар биринчилиги учун шахсий командалар ўртасида Бутуниттифоқ сиртки радиотелеграф мусобақаларини ўтказди.

Совет Армияси ва СССР Ҳарбий-Денгиз Флотининг 39 йиллиги шарафига оммавий поҳоллар, чанги, мотоцикл ва автомобиль спорти мусобақалари ҳам ўтказилди. (ТАСС).

Украина қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун

КИЕВ, 14 январь. (ТАСС). Бугун қишлоқ хўжалик илғорларининг республика кенгаши очилди.

Колхозлар, МТС ва совхозларнинг 1956 йилдаги иш якуналари ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш йилида кўпайтириш учун 1957 йилда социалистик мусобақани ааж оддириш тўғрисида Украина ССР Министрлар Советининг раиси Н. Т. Бальченко доклад қилди.

Украина ССР Министрлар Советининг раиси Н. Т. Бальченко доклад қилди.

Тожикистонда баҳори дон экилмоқда

СТАЛИНБОД, 14 январь. (ТАСС). Тожикистоннинг жанубидagi водий районларида — Евон, Дангара ва Совет рай-

онларида баҳори дон экинлари экила бошланди. Регар ва Сталинбод районларининг колхозлари ҳам баҳори бугдой экишга киришдилар.

Январнинг биринчи ўн куни иттида минг гектарга яқин ерта баҳори дон экинлари сешилди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Никита Сергеевич Хрущев Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари XII қурултойининг делегатлари орасида. И. Глауберзон фотоси.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Суратда: (чапдан ўнгга) Оржоникизе районидagi «Қизил Ўзбекистон» колхозининг раиси Абдуҷамил Матқобулов, Сирдарё район партия комитетининг биринчи секретари Иброҳим Қаримов, Юқори Чирчиқ районидagi «Политотдел» колхозининг раиси Ман Гим Григорьевич Хаам, Бўка районидagi Хрущёв номи колхозининг асно бошлиғи Саодат Гулаҳмелова, Пискент районидagi Калинин номи колхозининг бригада бошлиғи Ҳаким Қодиров, Янгийўл районидagi Ленин номи колхозининг раиси Олим Қўчқоров, Сирдарё районидagi «XVIII партсъезд» колхозининг раиси Иван Андреевич Бездетний.

Олмаота меҳнаткашларининг митинги

ОЛМАОТА. 14 январь. (ТАСС). Бугун Олмаотада Қозғоғистон ССР га Ленин ордени тоширилиши муносабати билан меҳнаткашларининг умумшаҳар митинги бўлди. Митинг республика Олий Совети Президиумининг Раиси Ж. А. Ташевен оиди. Сўз Қозғоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Д. А. Кунаева берилди. — Қозғоғистон меҳнаткашлари, — дейди ўртоқ Кунаев, — чексиз хурсандирлар. Бугун Қозғоғистон Совет Социалистик Республикасида ҳукуматнинг олий мукофоти — Ленин ордени тоширилди. Республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда жуда катта ёрдам кўрсатаётганликлари учун, меҳнат ҳақида ариштирилган муваффақиятларга юксак баҳо берилганлиги учун Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига самимий ташаккурчилик вақор қилиш учун сўз тополомайсан, киши. Республиканинг олий сазовор бўлган юксак мукофот Қозғоғистоннинг барча меҳнаткашларини янги меҳнат зафарларида илҳомлаётган.

Митинг қатнашчилари СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошиловнинг нутқини самимий кутиб олдилар. Аниқ ўртоқлар, қадридон биродарлар, Қозғоғистон даладарининг меҳнаткашлари! Сизларнинг ҳаммагиз ҳам бу митингда ҳозир бўлиш имкониятига эга бўлмаган барча кишиларни юксак мукофот — Ленин ордени билан чин кўнгилдан таъриқлайман.

Қозғоғистон республикаси ҳисда вақт ичида 20 миллион гектар қўнғ ва сўз ери ўзлаштириди. 1956 йилда Қозғоғистоннинг бир ўнгида даладаги бир миллиард гектар қўнғ топилади. Бу — Қозғоғистон Совет Социалистик Республикасининг буюк галабаси, бутун Совет Иттифоқининг галабасидир.

К. Е. Ворошилов Қозғоғистон республикаси, Қозғоғистон даладарининг тоғмас меҳнаткашлари дон етиштиришни кўпайтиришда катта муваффақиятларга эришганлигини таъкидлайди.

— Биз, — дейди ўртоқ Ворошилов, — Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун, совет ҳалқининг ақлиларини таъминлаш учун бунидан бундан ҳам фидокорона меҳнат қилганимиз лозим. Қишлоқ хўжалигини меҳнаткашларимиз, фабрика ва заводлардаги ишчиларимиз, маданият ва болларимизнинг ҳаммаси бирлигида янги даражага олини ташкил этадилар. Биз нечоғли ахши меҳнат қилдик, узоқ йўл босдик ва усто В. Ленин билан Ленин билан давлат отган аса мақсад сари шу қадар тез йилари сиқиб берамиз.

Биз Ватанимизни яшатиши, уни қудратли қилиш учун меҳнат қилганимиз керак. Ватанимизнинг қуч-қудрати — бутун дунёда тириликнинг мустаҳкам гарантисидир. Коммунистик партия раҳбарлигида совет кишилари жиселанган энгилмас кучлар ва ҳамма шундай куч бўлиб қолишлари керак.

Қозғоғистондаги аниқ ўртоқлар! Сизлар кўп меҳнат қилдингиз, кўп иш қилдингиз. Отинчи беш йилнинг иккинчи йили бўлган бу йилда — ҳам меҳнат соҳасида катта муваффақиятлар кўлга киритилди, сизлар аса ўтган йилдангиз янада ахшироқ ишлашнингга шубҳа қилмайман.

Сизларни катта байрам билан чин кўнгилдан таъриқлайман. Бу байрам бутун совет ҳалқининг байрамидир. Сизларнинг ҳаммагизга катта муваффақиятлар, бахт-саодат, сикат-саломатлик тилайман ва коммунизм йўлида бундан бундан ҳам олға ҳаракат қилиб боришингизни тилайман. (Гуларурс, узоқ вақт давом этган қарсеплар).

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛГОРЛАРИ ИЛГОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ

1956 қишлоқ хўжалик йилининг якунлари тўғрисида ва пахта ҳамда бошқа экинлар ҳосилини ошириш бўйича 1957 йилги вазифалар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ С. К. КАМОЛОВ докладининг охири*)

Совхозларнинг иши тўғрисида

Республиканинг бир қанча совхозлари давлатга деҳдончилик ва чорвачилик маҳсулотлари тошириш планларини ошғириб бажармоқдалар, маҳсулот таннариҳини камайтирмоқдалар, давлат дотациясидан алаҳча ошғириб олоётдилар, уларнинг ишлари рентабель бўлиб қолди ва ўз атрофларидаги колхозлар учун хўжаликни бошқаришда ўрнак бўлмоқдалар. Пахтачилик совхозларидан «Хазорбоғ» (директори ўртоқ Зибров), «Соғой» (директори ўртоқ Авазатов), галла совхозидан «Уларик» (директори ўртоқ Цапков), қоракўчилик совхозидан «Кони-мех» (директори ўртоқ Кузайбов), боғдорчилик совхозидан «Хўжабод» (директори ўртоқ Мадиров) «Хазорбоғ» совхозидан 1956 йилда пахтанинг ҳар бир гектаридан 40 центнердан ҳосил олди, бу совхозда етиштирилган пахтанинг ҳар бир центнери 1955 йилдан 135 сўм ўрнига 1956 йилда 120 сўмга тўлди. Совхоз 5 миллион сўмдан кўпроқ фойда олди.

Колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашнинг ва иқтисодий ишларни яхшилашнинг баъзи масалалари

Ўртоқлар! Колхозда асосий ишлаб чиқариш ташкилоти бўлган доимий далачилик бригадасини мустаҳкамлаш колхоз ишлаб чиқаришида катта аҳамиятга эгадир. Бир қанча колхозларнинг амалий ишлаб далачилик бригадалари ва трактор бригадаларидаги меҳнатчи ташкил қилишнинг янги формалари вужудга келди. Мана шу колхозларнинг таъриқини тўғрисида масалаларни керак. Трактор билан бажариладиган ишларнинг ҳамма кўпайиб бораётганини ва пахтачилик механизацияси даражасининг ошганини пахтанинг хосилдорлигини ошқанини бригадаларнинг иши билан колхоздаги далачилик бригадасининг ишини бир-бирига қўшиб олиб боришга бевосита боғлиқ қилиб қўймоқда.

Экинларни парвариш қилишдаги асосий тугатини ва далачилик ҳамда трактор бригадаларининг ишларини бир-бирига тўғри қўшиб олиб боришни таъминлаш учун қонда тарқасида ҳар бир бригаданинг еридаги гўзалроқ фойдаланганга кўра асосийда жойлаштирилган бўлиши ва шу бригаданинг бир-иккити чоник трактори бириктириб қўйилиши лозим.

Далачилик бригадаларининг иши билан механизаторларнинг ишини бир-бирига боғлаб олиб боришни ахши уюштириш, тракторчиларнинг иши устидан контролликни кучайтириш мақсадида, ахши ери бўлган колхозларда бир колхоз учун битта йирикконтракта трактор бригадаси тузиш мақсада мувофиқ бўлади. Экин

Бу конференциялар колхозларнинг раисларига, МТСлар ва совхозларнинг директорларига, район партия комитетларининг секретарларига, район ижроия комитетларининг раисларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг экономикаси масалаларини чуқур тушуниб олиш, маҳсулотнинг ҳар бир центнерига сарфланаётган меҳнатни ҳамма моддий — пул маблағларини камайтириш тадбирларини ўтказиш, маъмурий ва бошқарув ходимларини қисқартириш тадбирларини ўтказиш соҳасида катта ёрдам берди.

Тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, республика колхозларида 1956 йилда бошқарув ва хизмат қилувчи ходимлардан 12 мингдан кўпроқ киши қисқартирилди ва бунинг натижасида 5 миллиондан кўпроқ меҳнат кучи тежalandи. Кўп колхозларда механизациянинг ҳамда квадрат-улаб экинни жорий қилишнинг ҳозирги даражасига мос келмай қолган экинлар, камайтирилган иш нормалари қайта кўриб чиқилди, таннариҳини камайтиришнинг ва колхоз ишлаб чиқариши берадиган даромади ошаришининг жуда катта резервлари топилиди. Ҳозир колхозлар 1956 йилда қилинган ишларни якунламоқдалар. Йиллик ҳисоб-китобларни тўқмоқдалар, даромадларни тақсимламоқдалар, ҳисобот-саноат йилгилларини ўтказмоқдалар.

Бу йилгилларда бутун бир йил мобайнида қилинган ишлар якунлангани билан бир қаторда камчилликлар ҳам очиб ташлангани, маҳсулотни кўпайтириш резервлари топилиши, колхоз ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш перспективалари кенг муҳокама қилиниши лозим.

Колхозларнинг даромадлари кўпайганлиги, бу даромадларни тўғри тақсимлаш соҳасида колхозларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари олдига, район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, МТСлар олдига жиддий талаблар қўлади. Даромадларни тўғри тақсимлашда колхозларга айланиса алоҳида эътибор бериш керак.

Қолоқ колхозлар бир неча йиллардан бери меҳнат кўнралига жуда кам пул ва галла бериб келган эдилар, бу эса колхозчиларнинг жамоат ишлаб чиқаришини ишлашдан, бўлган мафайдалорликларини анча камайтириб қўйган эди. Ҳозирги пайтда, ишлаб чиқаришни кенгайтириш билан бир қаторда, даромадларнинг анча қисмини меҳнат кўнралига тақсимлаб бериш зарур, токи колхозчилар қилган ўз меҳнатларининг натижаларини ақлоқ хис қилгандай бўлисинлар.

Иқтисодий жиҳатдан бақувват колхозларга келганда, бу колхозларда ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун маблағлар ажратиб билан бир қаторда, колхозчиларнинг уй-жой ва маданий-маиший шароитларини яхшилашга ҳам кўпроқ маблағ сарфлаш керак. Ўртоқ Хрущёвнинг ўтган йил бизни тақдир қилиб айтган ҳақда гапларини эслайтиб ўтиш керак. Гап шундаски, бизнинг қишлоқларимиз, колхозчиларнинг уйлари колхозчиларимизнинг олаётган даромадлари ва уларнинг турмуш даражасига муносиб равишда эмас. Кўпгина колхоз посёлкаларида ахши уй-жойлар, ҳаммом, касалхона, болалар муассасалари йўқ, кўпчилик қишлоқлар ҳали ҳам электрланштирилган эмас.

Ваҳоланки, колхозларнинг капитал маблағ учун ажратиб қўйилган счотларида 2 миллиард сўмга яқин пул бор.

Колхозларнинг кейинги беш йил ичида бўлимас фондлардаги маблағлардан қандай фойдаланганликларини анализ қилиб чиқилганда шу нарса маълум бўлдики, бўлимас фондлардаги маблағлар асосан маҳсулот чорва моллар ва иш ҳайвонлари сотиб олишга ҳамда қурилишга ёланган ишчиларнинг ҳақини тўлашга сарф қилинган. Аммо, колхозларни электрланштиришга, гузар уйлар, давонаш муассасалари, уй-жойлар, болалар муассасалари ва шу каби бинолар қуришга жуда кам маблағ сарфланган.

Кўп колхозларда зарур ишлаб чиқариш бинолари бўлмаганлиги ва колхозчиларнинг уй-жой бинолари етарлик бўлмагани тушундан клублар, кинотеатрлар, меҳмонхоналар қурилишга айланиши айланиши йўқ бўлиб қолганга бир ҳоллар. Шунингдек колхозларда биноларнинг архитектура бекарлиги ва сиртки қўриқлари учун орнатишча хашаматли пул сарфлангани ҳам йўқ қўйилганга кечини маълум қилди.

Мана шундай бинокорлик ташкилотлари тузилиши кенг аж олдириш бизнинг вазифамиздир.

Ишлаб чиқариш бинолари қуриш колхоз қурилишининг биринчи навбатдаги ишларидан бўлиши лозим. Республикада ишлаб чиқариш бинолари қуриш билан бир қаторда колхозчилар учун уйлар, мактаб бинолари, давонаш муассасалари ва шу каби иморатлар қуришда катта таърибга тўплаган колхозлар ҳам кўп.

Масалан, Янгийўл районидagi Ленин номи колхоз кейинги уч йил ичида ўзининг бўлимас фондидagi 8 миллион сўмдан 3 миллиондан кўпрогини ишлаб чиқариш ҳамда уй-жой бинолари қуришга сарфлаган. Фақат 1956 йилнинг ўзида бу колхозда касалхона, колхозчилар учун 50 та уй, трактор бригадалари учун типовой дала шйфонлари, гиншт заводи ва черепица заводи қурилди. Бу заводлар колхоздаги қурилишларни гиншт ва черепица билан таъминламоқда.

Самарқанд районидagi Каганович номи колхоз 1956 йилда ўзининг бўлимас фондидagi маблағлар ҳисобига битта енгтирхона, ипак курти боғчаланинг бино, 100 минг донга гиншт чиқарадиган гиншт заводи қуриб олди ва колхозчиларга 86 та уй қуриб олиш учун пул қарз берди.

Оржоникизе районидagi Маленков номи колхоз колхозчилар учун типовой проектлар асосида 141 та уй-жой биноси қуриб берди.

Бинокорлик материаллари етиштирилганлиги колхозларда қурилишни аж олдиришга катта тўсқинлик қилмоқда. Ваҳоланки, кўпчилик колхозларда бинокорлик материалларини ишлаб чиқаришни йазари ташкил қилишлари учун имкониятлар бор.

Пахтабод районининг колхозлари кейинги икки йил ичида 10 та гиншт хумдон қуриб олдилар ва ҳозирги вақтда фақат ўларнинггина гиншт билан таъминлаб қолмасди, қўшни районларга ҳам гиншт сотмоқдалар.

Ўзбекистонда 1 миллион гектарга яқин қамшибор бор. Қамши запасларининг четга тарси бўлмаган Қоракўчиликдан тангари, биз ҳар йил 100 минг тоннагача қамши тайёрлашимиз мумкин, бу 4 миллион квадрат метр қамши плиталар ишлаб чиқаришга етади.

Утган йилда маҳаллий саноат ва ҳунармандчилик кооперацияси 2 миллион 300 минг квадрат метр қамши плиталар ишлаб чиқарди.

Мироқубода ана шу қамши плиталардан бир неча уй қурилди. Бу таърибда колхоз қурилишида қамши плиталардан кенг равишда фойдаланиш имконияти борлигини таъкидлайди.

Лекин, колхозларда қамши плиталар ишлаб чиқариш ҳозиргача ташкил қилинмаган.

Маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни ташкил этишга жиддий эътибор бериш зарур. Черепица ишлаб чиқаришни ҳам кенг йўлга қўйишимиз керак.

Республика колхозлари ва совхозлари ўз ахширларига кераклик ёғоч билан ўларнинг таъминлашлари учун катта имкониятлар бор. Бунга Оржоникизе районидagi Сталин номи колхоз ахши мисол бўлаёди. Бу колхоз кейинги 6 йил мобайнида 55 минг туп терак кўчати олди. Бу терак кўчатлари яқин ўртада колхоз иморатлари учун ярайлиган бўлиб қолди.

Республика колхозлари ишлаб чиқариш бинолари қуришга кенг равишда аж олдириш билан бир қаторда, олтинчи беш йилда 150 мингтадан кўпроқ уй-жой, болалар муассасалари учун 1700 та бинокорлик бинолари, 675 мактаб, 970 та фельдшерлик ақушерлик пунктлари, 500 клуб, 550 ҳаммом қуришни мўжаллаб қўйди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илгорлари XII қурултойининг мажлислар залида, Н. Глауберзон фотоси.

